

Қазақстан Республикасы
Парламентінің
ЖАРШЫСЫ

22

Қазақстан Республикасы
Парламентінің
басылымы
АЛМАТЫ • 1996

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІНІҢ ЖАРШЫСЫ

1938 жылғы 20 қарашадан
шыға бастады

№ 22 (2239)
1996 жылғы 27 желтоқсан

МАЗМҰНЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢДАРЫ

406. Мәдениет туралы.
407. Қазақстан Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы, Тәжікстан Республикасы және Қытай Халық Республикасы арасындағы шекара ауданында әскери саладағы сенімді нығайту туралы Келісімді бекіту туралы
408. Қазақстан Республикасының Су кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫНЫҢ ҚАУЛЫЛАРЫ

409. «Қазақстан Республикасы жаңа Конституциясының бір жылдығына байланысты рақымшылық жасау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу жөнінде» Қазақстан Республикасының Заңы жөнінде.
410. «Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Грузия Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің Грузия Үкіметіне берген мемлекеттік неселері бойынша Грузия Үкіметінің қарызын қайта құрылымдау туралы келісімді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Заңы жөнінде.
411. «Сауда және соған байланысты мәселелер бойынша, бір жағынан, Еуропалық қоғамдастық, Көмір мен болат жөніндегі еуропалық бірлестік, Атом энергиясы жөніндегі еуропалық қоғамдастық және, екінші жағынан, Қазақстан Республикасы арасындағы Уақытша Шартты бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Заңы жөнінде.
412. Қазақстан Республикасы Президентінің «1996 жылға арналған республикалық бюджет туралы» Заң күші бар Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ
КЕҢЕСІНІҢ ҚАУЛЫСЫ**

413. Қазақстан Республикасы Конституциясының 53-бабының 2-тармақшасына ресми түсіндірме беру туралы.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢДАРЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ

ЗАҢЫ

406 Мәдениет туралы

Осы Заң мәдениет саласындағы мемлекеттік саясаттың құқықтық, экономикалық, әлеуметтік және ұйымдық негіздерін белгілейді, қазақтың ұлттық мәдениетін, Қазақстанның басқа халықтарының мәдениетін жасау, жаңғырту, сақтау, дамыту, пайдалану және тарату саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді.

1-тарау

ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1 - б а п. Негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

мәдениет — адамзат жасайтын және адамдардың рухани қажеттіктері мен мүдделерін қанағаттандыруға бағытталған материалдық және рухани құндылықтардың жиынтығы;

мәдениет саласындағы қызмет — мәдени құндылықтарды жасау, жаңғырту, сақтау, тарату, сондай-ақ оларға азаматтарды баурау жөніндегі қызмет;

мәдени құндылықтар — адамгершілік және эстетикалық мұраттар, мінез-құлық нормалары мен үлгілері, тіл, диалектілер мен сөйлеу ерекшеліктері, ұлттық дәстүрлер мен әдет-ғұрыптар, тарихи топонимдер, фольклор, көркем кәсіпшілік пен қолөнер, мәдениет және өнер туындылары, тарихи-мәдени маңызы бар мәдени қыз-

АЗАМАТТАРДЫҢ МӘДЕНИЕТ САЛАСЫНДАҒЫ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

5 - б а п. Азаматтардың шығармашылық қызметпен айналысу құқығы

Азаматтардың өз қабілетін жұмсау саласын, оны іске асыру және кәсіптік білім алу түрлерін дербес тандау жолымен еркін шығармашылық қызметпен айналысуға құқығы бар.

Адамның шығармашылық қызметпен айналысу құқығы кәсіби негізде де, кәсіби емес (әуесқойлық) негізде де жүзеге асырылуы мүмкін.

Кәсіби және кәсіби емес шығармашы қызметкерлер авторлық құқық пен сабақтас құқықтар, санаткерлік меншік, шеберлік құпиясын сақтау, өз еңбегінің нәтижелеріне еркін билік ету, мемлекеттен қолдау табу құқығы саласында тең қақылы.

Мемлекет шығармашылық үрдісіне заңсыз араласудан азаматтарды қорғайды.

Мәдениет саласында азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын шектеу Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес жүзеге асырылады.

6 - б а п. Кәсіби шығармашылық қызмет

Азаматтардың кәсіби шығармашылық қызметі ұжымдық түрде де, үшінші адамдарды тарта отырып та дербес немесе жеке-дара негізде жүзеге асырылады.

7 - б а п. Шығармашылық қызмет нәтижелерін еркін іске асыру

Азаматтардың шығармашылық қызмет нәтижелерін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес еркін іске асыруға құқығы бар.

8 - б а п. Мәдени қазыналардан сусындау құқығы

Азаматтардың мәдени қазыналардан сусындау құқығы қамтамасыз етіледі. Бұл құқықты шектеу тек мәдени қазыналардың ерекшелігімен және олардың сақталуын қамтамасыз етудің ерекше жағдайларымен ғана белгіленуі мүмкін.

9 - б а п. Азаматтардың мәдениет саласындағы міндеттері

Азаматтар:

Қазақстан Республикасының мәдениет саласындағы заңдарының талаптарын орындауға;

тарихи және мәдени мұраны сақтауға, тарих пен мәдениет ескерткіштерін қорғауға;

қазақ халқының, Қазақстандағы басқа да халықтардың тілін, мәдениетін, әдет-ғұрпын, дәстүрін құрметтеуге міндетті.

3-тарау

МӘДЕНИЕТ САЛАСЫНДАҒЫ КӘСІБИ ШЫҒАРМАШЫ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ МӘРТЕБЕСІ

10 - б а п. Кәсіби шығармашы қызметкер

Қазақстан Республикасының азаматы, шетелдік не азаматтығы жоқ адам мына факторлардың бірі болған жағдайда:

өз туындыларын басып шығару, оқу, кино-теле немесе бейне туынды жасау, көрмелер ұйымдастыру және сол сияқты шығармашылық қызметіне сәйкес келетін әдістермен жұртшылық назарына ұсынғанда;

шығармашылық еңбегі үшін шығармашылық нәтижелерін сатудан түскен түсім, қаламақы, жалақы, шығармашылық қызметтен түсетін комиссиялық және басқа да табыстар түрінде сыйақы алғанда;

салық салынған кезде осы қызмет есепке алынғанда;

оқу орнынан не оқытуға лицензиясы бар маманнан кәсіби шығармашылық білім алғанда;

мемлекеттік наградалармен марапатталғанда, мәдениет саласындағы қызметі үшін атақтар, айырым белгілері, жүлделер мен сыйлықтар берілгенде;

қызметкердің шығармашылық қызметінің сипатына сәйкес келетін кәсіби шығармашылық ұйымға мүше болғанда;

мәдениетті кәсіби насихаттағанда, лицензиясы мен тиісті біліктілігі бар оқу орындарында, мәдениет үйлері мен сарайларында білім мен тәрбие бергенде кәсіби шығармашы қызметкер деп танылады.

11 - б а п. Кәсіби шығармашы қызметкердің құқықтары

Кәсіби шығармашы қызметкер Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес құқықтарды, соның ішінде:

шығармашылық бостандығын қорғау құқығын;

кәсіби құпияларды қорғау құқығын;
өз қызметіне продюсерлер ретінде үшінші адамдарды тарту құқығын;
мәдениет саласында саясатты қалыптастыруға қатысу құқығын;
шығармашы қызметкерге оның құқықтары мен бостандықтарын бұзу арқылы келтірілген залалды өтеттіру құқығын;
шығармашылық және кәсіби мүдделер бойынша қоғамдық бірлестіктер, қауымдастықтар мен одақтар құру құқығын пайдаланады.

12 - б а п. Кәсіби шығармашылық ұжым

Мәдениет саласында бірлескен күш-жігерді керек ететін шығармашылық қызметті жүзеге асыру үшін еріктілік негізінде кәсіби шығармашы қызметкерлерден ұжым құрылып, ол Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес заңды тұлға құқығына ие болады.

Шығармашылық қызметпен айналысу құқығын іске асыруға байланысты құқықтық қатынастарда шығармашылық ұжым Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес біртұтас субъект ретінде әрекет етуге құқылы.

13 - б а п. Кәсіби шығармашы қызметкерлерді әлеуметтік қорғау

Зиянды өндіріспен, өте қатерлі іспен, кәсіптік ауруға шалдығу қаупімен және өзге де факторлармен байланысты қызмет істейтін кәсіби шығармашы қызметкерлерді әлеуметтік қорғау мен сақтандыру Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүзеге асырылады.

4-тарау

МӘДЕНИЕТ САЛАСЫНДАҒЫ ҚЫЗМЕТ

14 - б а п. Мәдениет саласындағы қызметті ұйымдастыру

Филармониялар, оркестрлер, театрлар, студиялар, мектептер, шеберханалар, орындаушы ұжымдар, мұражайлар, кинотеатрлар, бейнесалондар, кітапханалар, көркемөнер салондары мен галереяларын, мәдени-ағарту ұйымдарын, зерттеу және қалпына келтіру орталықтарын, мәдени-тарихи орталықтарын, мәдени-тарихи қорықтар, аймақтар және басқа да мәдениет ұйымдарын құрып, олардың жұмыс істеуін қамтамасыз ету жолымен мәдени қазыналарды

жасау, насихаттау, тарату, пайдалануға беру және қорғау мәдениет саласындағы қызмет деп танылады.

Мәдениет саласындағы қызмет Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүзеге асырылады.

15 - б а п. Мәдениет саласындағы субъектілер

Мәдениет саласындағы қызметті Қазақстан Республикасының азаматтары, шетелдіктер, азаматтығы жоқ адамдар, меншік нысанына қарамастан қоғамдық бірлестіктер, шығармашылық ұжымдар және басқа да ұйымдар жүзеге асыра алады.

16 - б а п. Мәдениет ұйымдарын құру, тіркеу және олардың жұмыс істеуі

Мәдениет ұйымын құру, тіркеу, қайта ұйымдастыру және тарату Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

Мәдениет ұйымы өз қызметін жүзеге асыруға мемлекеттік тіркеуден кейін кіріседі.

Құрылтайшылар мен мәдениет ұйымдары арасындағы қатынастар жарғымен және өзге де құрылтай құжаттарымен белгіленеді.

Мәдениет ұйымы Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес қызметтің кез келген түрімен айналысуға құқылы.

Мәдениет ұйымдарының қызметкерлерін міндетті әлеуметтік сақтапдыру Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүргізіледі.

Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда ғана мәдениет ұйымын тіркеуден бас тартылуы мүмкін.

17 - б а п. Кәсіби емес шығармашылық (әуесқойлық) бірлестіктер

Кәсіби емес шығармашылық (әуесқойлық) бірлестіктер мен ұжымдар азаматтардың, қоғамдық бірлестіктердің, мәдениет ұйымдарының, жергілікті өкілді және атқарушы органдардың бастамасы бойынша құрылып, заңды тұлға ретінде тіркеледі және Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жұмыс істейді.

18 - б а п. Театрлар

Театрларда шығармашылық қызметтің нақты еркіндігін қамтамасыз ететін құқықтардың бәрі болады, олар көркемдік бағыттар, репертуар таңдауда және спектакльді көпшілік алдында орындау

туралы шешім қабылдауда, сахналық туындыларды жасау мен таратуда тәуелсіз болады, сондай-ақ тиімді шығармашылық және өндірістік даму үшін қажетті, Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін іс-қимылдарды жүзеге асырады.

19 - б а п. Концерттік ұйымдар

Концерттік ұйымдар біртұтас жүйе құрайды, оның үйлестіруші орталығы Қазақстан Республикасының уәкілетті мемлекеттік органы болып табылады.

Концерттік ұйымдар өнер мен мәдениет туындыларын, сондай-ақ орындаушы ұжымдар мен жеке орындаушылардың шығармашылығын кең таратуға тиіс. Концерттік ұйымдар шығармашылық бағдарламалар жүргізу мен репертуар таңдауда дербес болады.

20 - б а п. Шығармашылық ұжымдар мен орындаушылардың гастрольдік қызметі

Шығармашылық ұжымдар мен орындаушылардың Қазақстан Республикасы аумағында шарттар негізінде тікелей байланыстар арқылы гастрольдер өткізуге құқығы бар.

Шығармашылық ұжымдар мен жекелеген орындаушылар шетелдік гастрольдерді авторлар мен сабақтас құқық иелері құқықтарының сақталуын қамтамасыз ететін шарттар негізінде өткізеді. Шығармашылық ұжым немесе орындаушы шарттар ережелерінің орындалуы үшін толық жауапты болады.

21 - б а п. Мәдени-ойын-сауық ұйымдары

Мәдени-ойын-сауық ұйымдары — күнделікті регламенттелмеген қарым-қатынас (клубтар, мәдениет және демалыс парктері, мәдениет үйлері мен сарайлары және басқалар), жеке адамды, өнерпаздық халық шығармашылығын дамыту орталықтары.

22 - б а п. Шығармашылық тапсырыстар

Мәдениет және өнер органдары, ұйымдары, шығармашы қызметкерлер өнер туындыларын, концерттік бағдарламалар жасауға, мәдениет саласында қызмет көрсетуге ұйымдардан, қоғамдық бірлестіктерден, коммерциялық құрылымдардан, жекелеген азаматтардан әлеуметтік тапсырыстар алады. Әрбір тараптың өзара қатынастары олардың арасында жасалатын шарттармен реттеледі. Шарттарды Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес шығармашылық ұжымдар мен жекелеген орындаушылар жасаса алады.

23 - б а п. Қітапхана ісі

Қітапхана ісі мәдениет саласы ретінде ақпараттық, білім беру және мәдени-ағарту қызметінің негізі болып табылады.

Қітапханаларды орталық, жергілікті атқарушы органдар, заңды және жеке тұлғалар құруы мүмкін.

Қітапханалардың баспа өнімін сатып алуға және таратылатын кітапханалардың қорларын бірінші кезекте сатып алуға басым құқығы бар. Республикалық, облыстық кітапханалар баспа өнімінің міндетті даналарымен баспагерлер есебінен қамтамасыз етіледі.

Орталық және жергілікті атқарушы органдар мен кітапханалардың басқа да құрылтайшылары кітапханалар қорларының жинақталуын және сақталу жағдайларын қамтамасыз етеді.

Қітапхана қорын жоғалтқан немесе қасақана бұлдірген, және оны құны тең затпен алмастыра алмаған кезде пайдаланушы оның он еселенген мөлшердегі нарықтық құнын төлейді.

24 - б а п. Мұражайлар

Қазақстан Республикасында бағыт-бағдары мен меншік нысандары әртүрлі мұражайлар жұмыс істейді. Мұражайлар материалдық және рухани мәдениет ескерткіштерін зерделеуді, есепке алу, сақтауды және жұртқа танытуды қамтамасыз етуге тиіс.

Мұражай мұрағаттарын мемлекеттік мұражайлардан жеке меншікке беруге тыйым салынады. Мемлекеттік мұражайлар тарихи, ғылыми және мәдени құндылық болып табылатын заттар мен объектілерді сатып алуда басым құқықты пайдаланады. Барлық мұражайлар жұртшылықтың келуі, ғылыми жұмыс үшін, соның ішінде мұражай басшылығы (құрылтайшысы) белгілеген, тиісті мәдениет органымен келісілген тәртіппен тегін негізде кіруі үшін ашық болады.

25 - б а п. Мәдениет ұйымдарына «Ұлттық» мәртебесін беру

Қызметінің ерекше мемлекеттік және қоғамдық мәні бар мәдениет ұйымдарына, жекелеген ұжымдарға Қазақстан Республикасы Үкіметінің ұсынысы бойынша Қазақстан Республикасының Президенті «Ұлттық» мәртебесін береді.

«Ұлттық» мәртебесін беру мен оның күшін жою тәртібі Қазақстан Республикасының Президенті бекітетін тиісті ережемен белгіленеді.

МӘДЕНИ ҚҰНДЫЛЫҚТАР ЖӘНЕ ҰЛТТЫҚ-МӘДЕНИ ИГІЛІК

26 - б а п. Мәдени құндылықтар

Меншік нысанына қарамастан, көркемдік, тарихи, археологиялық және этнографиялық маңызы бар объектілер мәдени құндылықтар болып табылады.

Мәдени құндылықтарға өзгелердің ішінде мыналар жатады:
археологиялық материалдар;

сирек кездесетін коллекциялар мен көне заттар, оның ішінде полотноларды, картиналарды, суреттерді, гравюраларды, литографияларды, эстамптарды, мүсіндік туындыларды қоса өнер туындылары, сәндік-қолданбалы өнер мен халық кәсіпшілігінің туындылары;

дизайнерлік жасалымдар мен сәулеттік жобалар;

сирек кездесетін қолжазбалар, қолтаңбалар, құжаттар, хаттар жиіліктері, кітаптар, басылып шыққан басылымдар және олардың коллекциялары;

мәдениет қайраткерлерінің өміріне не ірі тарихи оқиғалар мен аса көрнекті адамдарға байланысты сәулет ескерткіштері, мемориалдық қорымдар, сондай-ақ парк және табиғи-ландшафттық объектілер;

жеке немесе коллекциядағы почта маркалары, өзге де филателистік материалдар;

теңгелер, медальдар, мөрлер және басқа да коллекциялық материалдар;

бірегей музыкалық аспаптар;

архивтер, архив қорлары және дыбыстық, фото, бейне және киноархивтерді қоса коллекциялар, сондай-ақ ғылыми-техникалық құжаттамалар;

этнологиялық және антропологиялық материалдар;

өсімдіктер мен жануарлар дүниесінің, минералогияның, анатомияның сирек кездесетін коллекциялары мен үлгілері және палеонтология үшін ынта-ықылас туғызатын заттар;

Қазақстан Республикасы халықтарының өміріндегі тарихи оқиғаларға, қоғам мен мемлекеттің дамуына, ғылым мен техника тарихына, сондай-ақ аса көрнекті ғылым, мемлекет, мәдениет және өнер қайраткерлерінің өміріне байланысты объектілер.

27 - б а п. Мәдени құндылықтарды әкелу және әкету

Мәдени құндылықтарды әкелу мен әкетуді заңды және жеке тұлғалар мемлекеттің бақылауымен, мәдени қазыналардың шық-

қан жерін, кімнің бергенін, құны мен сипаттамасын көрсете отырып, жүзеге асырады.

Мәдени құндылықтарды әкелу мен әкетуге рұқсатты Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен Қазақстан Республикасының мемлекеттік уәкілетті органы береді.

Мәдени құндылықтарды әкелу мен әкету режимі сондай-ақ шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдардың Қазақстан Республикасы аумағында жасаған немесе тапқан объектілеріне де қолданылады.

Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге арнайы рұқсатсыз әкетілген мәдени құндылықтар уақытына, мән-жайларына және әкетілген орнына қарамастан міндетті түрде қайтарылуға тиіс.

28 - б а п. Ұлттық-мәдени игілік объектілерінің Мемлекеттік тізілімі

Мәдени мұраны сақтау мақсатымен осы Заңның 26-бабында көрсетілген ерекше құнды объектілер Мемлекеттік тізілімге енгізіліп, оларға ұлттық-мәдени игілік мәртебесі беріледі.

Мемлекеттік тізілімді Қазақстан Республикасының мемлекеттік уәкілетті органы жүргізеді, оған атқарушы және өкілді органдар Мемлекеттік тізілімге енгізілуге жататын объектілер туралы мәліметтер беріп отыруға міндетті. Жаңа объектілердің табылуына қарай жаңа ақпарат беріледі.

Мемлекеттік уәкілетті орган ұлттық-мәдени игілік объектілерінің сақталуын, меншік нысандарына қарамастан оларды азаматтардың еркін пайдалану құқығының жүзеге асырылуын, меншік иесі туралы деректерді (оның талап етуі бойынша) жария етуге кепілдік бере отырып (жергілікті атқарушы органдармен, меншік иелерімен немесе пайдаланушылармен бірге) бақылайды және қамтамасыз етеді.

Азаматтар мен ұйымдардың объектілерді Мемлекеттік тізілімге енгізу туралы өтініштері Қазақстан Республикасының мемлекеттік уәкілетті органының қарауы үшін міндетті болып табылады. Аталған өтініштерді беру ондай объектілерге мәселе түбегейлі шешілгенге дейін, бірақ екі айдан аспайтын уақытқа ерекше пайдалану режимін уақытша беру үшін негіз болып табылады.

29 - б а п. Ұлттық-мәдени игілік объектілерінің ерекше режимі

Мемлекеттік тізілімге енгізілген объектілер азаматтық айналымнан алынады және оларды арнайы рұқсатсыз жоюға, басқа жерге ауыстыруға, өзгертуге, көшірмелеуге немесе жаңғыртуға болмайды, сондай-ақ кешенді күйінде ерекше көркемдік немесе

тарихи ынта туғызатын заттардың коллекциясын немесе жинағын бөлшектеуге де болмайды.

Ұлттық-мәдени игілік объектілерін олардың тарихи, көркемдік және діни мақсатымен сыйыспайтын қандай түрде болса да пайдалануға жол берілмейді. Діни-табыну ұйымдарына тиесілі және мәдени құндылықтар болып табылатын заттар олардың табыну мақсатын ескере отырып пайдаланылуы мүмкін.

Ұлттық-мәдени игіліктің ерекше режимі туындыға оның авторының (авторлары) тірі кезінде және ол (олар) қайтыс болғаннан кейін елу жыл бойы қолданылмайды.

Сәулет ескерткіштерін пайдалануда мәдениет мекемелеріне басым құқық беріледі.

Ұлттық-мәдени игілік объектілерін тиісінше күтіп ұстау мен сақтау міндеттері олардың иелеріне немесе пайдаланушыларына жүктеледі. Аталған міндетті орындамау берілген құқықты сот тәртібімен өтемді негізде алып қоюға әкеп соқтырады. Меншік иелерінде немесе пайдаланушыларда ұлттық-мәдени игілік объектісін күтіп ұстауға материалдық немесе өзге де мүмкіндіктер болмаған жағдайда шығынды мемлекеттің өзі көтереді.

Ұлттық-мәдени игілік иелерінің құқықтарын жүзеге асыру бақылаумен және заңда белгіленген тәртіппен жүзеге асырылып, Қазақстан Республикасының ұлттық-мәдени игілік объектілері сатылатын жағдайда оларды сатып алуға мемлекетке басым құқық беріледі.

30 - б а п. Ұлттық-мәдени игілік объектілерін елден тыс жерлерде пайдалану

Уақытша экспозициялар, гастрольдік қызмет, жаңғырту жұмыстары, таныстыру, халықаралық мәдени шаралар өткізу жағдайларын қоспағанда, ұлттық-мәдени игілік объектілерін республикадан тыс жерлерге әкетуге тыйым салынады.

Ұлттық-мәдени игілік объектілерінің елден тыс жерлерде болу мерзімі жылына алты айдан аспауға тиіс.

6-тарау

МӘДЕНИЕТ САЛАСЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

31 - б а п. Мәдениет саласындағы халықаралық ынтымақтастық

Қазақстан Республикасы мәдениет саласында халықаралық ынтымақтастықты, оның ішінде кәсіби және кәсіби емес шығармашылық ұжымдар, мамандар мен студенттер, мәдени қазыналар мен

мәдениет саласындағы қызмет нәтижелерін, сондай-ақ мәдениеттің түрлі салаларындағы ұйымдастырушылық қызмет тәжірибесін алмасуды дамытуға жәрдемдеседі.

Алмасу тәртібі халықаралық келісімдермен және қолданылып жүрген заңдармен реттеледі.

32 - б а п. Мәдениет саласындағы халықаралық ұйымдарға қатысу

Қазақстан Республикасы аумағында халықаралық және шетелдік коммерциялық емес үкіметтік емес мәдени бірлестіктердің құрылымдық бөлімшелері (филиалдары мен өкілдіктері) құрылуы мүмкін.

Мәдениет ұйымдары Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес және өзінің құрылтай құжаттарында белгіленген тәртіппен аталған бірлестіктерге кіруге, сондай-ақ нысаналы қайырымдылық түсімдеріне билік етуге құқылы.

7-тарау

МӘДЕНИЕТ САЛАСЫНДАҒЫ ҚЫЗМЕТТІ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

33 - б а п. Қаржыландыру көздері

Қазақстан Республикасында мәдениетті сақтау мен дамытуға мемлекеттік кепілдіктердің негізі мемлекеттік қаржыландыру болып табылады.

Мәдениет саласын қаржыландыру бюджет және бюджеттік емес қаражат, сондай-ақ мәдениет ұйымдарының өз қызметі нәтижесінде алынған қаражат, басқа да көздер есебінен жүзеге асырылады.

34 - б а п. Мәдениетті дамытуға қосымша тартылатын қаражат

Мәдениетті қаржыландыру үшін заңды және жеке тұлғалардан алынған қайырымдылық қаражаты, қолданылып жүрген заңдарға сәйкес өзге де қаражат қосымша тартылады.

Мәдениетті дамыту үшін қаражат тарту мақсатында мәдениетті дамыту қорларының құрылуы мүмкін, олар өз қызметін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүзеге асырады.

Мәдениетті дамыту қорлары қаражатын (соның ішінде валюта қаражатын) құрау мен жұмсау тәртібін Үкімет белгілейді.

35 - б а п. Мәдениет саласына қаражат жұмсау

Мәдениет саласын қаржыландыруға бөлінетін қаражат тек нысаналы мақсатқа:

- мәдениет ұйымдарының негізгі қызметін қаржыландыруға;
- мәдениет саласындағы мемлекеттік бағдарламаларды қаржыландыруға;
- мәдени құндылықтар сатып алуға;
- мәдениет саласында халықаралық және ұлттық шаралар өткізуге пайдаланылады.

8-тарау

МӘДЕНИЕТ САЛАСЫНДА ҚҰҚЫҚТАРДЫҢ ҚОРҒАЛУЫ

36 - б а п. Мәдени құндылықтарға жеңілдікпен қол жеткізу

Ұлттық-мәдени игілікпен байланысты қызмет атқаратын мәдениет ұйымдары апта сайын мектеп жасына дейінгі балалар, оқушылар, зейнеткерлер мен мүгедектер үшін тегін кіретін күндер белгілеуге міндетті.

37 - б а п. Қазақстан Республикасы халықтарының мәдени өзіндік ерекшелікке құқығын қорғау

Қазақстан Республикасы халықтары өкілдерінің ұлттық, діни және мәдени өзіндік ерекшелігін қорғауға, соның ішінде ұлттық-мәдени қозғалыстарға қатысу бостандығына, мәдениет ұйымдарын құруға, балаларды, жасөспірімдерді өз халқының дәстүрлерінде тәрбиелеуге, шетелдердегі отандастарымен мәдени байланыстарды кеңейту ісіне қатысуға құқығы Қазақстан Республикасының заңдарымен қорғалады.

Ұлттық мәдениет ұйымдары Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес құрылып, жұмыс істейді.

38 - б а п. Мәдениет саласындағы жекешелендіру

Мемлекеттік Тізілімге енгізілген ұлттық-мәдени игілік объектілері жекешелендіруге жатпайды.

Мәдениет саласындағы басқа объектілерді жекешелендіруге Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен: мәдени қызмет негізгі басымдық ретінде сақталған; бәйімдік қызметтер қамтамасыз етілген;

халықтың жеңілдік берілген санаттарына қызмет көрсету ұйымдастырылған;

қалыптасқан жұмыс орнының саны мен қызметкерлерге әлеуметтік кепілдіктер сақталған жағдайда жол беріледі.

39 - б а п. Мәдениет саласындағы заңдарды бұзғаны үшін жауапкершілік

Мәдениет саласындағы заңдарды бұзғаны үшін жеке және заңды тұлғалар Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес белгіленген тәртіппен жауап береді.

Қазақстан Республикасының
Президенті
Н. НАЗАРБАЕВ

Алматы, 1996 жылғы 24 желтоқсан
№ 56—1 ҚРЗ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ

З А Ң Ы

407 Қазақстан Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы, Тәжікстан Республикасы және Қытай Халық Республикасы арасындағы шекара ауданында әскери саладағы сенімді нығайту туралы Келісімді бекіту туралы

1996 жылғы 26 сәуірде Шанхайда қол қойылған Қазақстан Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы, Тәжікстан Республикасы және Қытай Халық Республикасы арасындағы шекара ауданында әскери саладағы сенімді нығайту туралы Келісім бекітілсін.

Қазақстан Республикасының
Президенті
Н. НАЗАРБАЕВ

Алматы, 1996 жылғы 24 желтоқсан
№ 57—1 ҚРЗ

408. Қазақстан Республикасының Су кодексіне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының Жоғарғы Кеңесі 1993 жылғы 31 наурызда қабылдаған Қазақстан Республикасының Су кодексіне (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің Жаршысы, 1993 ж., № 7, 149-құжат) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 4-бапта:

1-тармақтағы «тек қана» деген сөздер алынып тасталсын;

3-тармақ алынып тасталсын;

4 және 5-тармақтар тиісінше 3 және 4-тармақтар болып есептелсін.

2. II тараудың атауы мынадай редакцияда жазылсын:

«II тарау. Қазақстан Республикасы мемлекеттік органдарының су қатынастарын реттеу саласындағы құзыреті».

3. 7-бапта:

атауы мынадай редакцияда жазылсын:

«7-бап. Қазақстан Республикасы Парламентінің құзыреті»;

бірінші азат жолындағы «Жоғарғы Кеңесінің» деген сөздер «Парламентінің» деген сөзбен ауыстырылсын;

екінші, үшінші, бесінші азат жолдар алынып тасталсын.

4. 8-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«8-бап. Жергілікті өкілді органдар — мәслихаттардың құзыреті».

Тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік шегіндегі жергілікті өкілді органдар — мәслихаттардың қарауына мыналар жатады:

суды ортақ пайдаланудың шарттарын белгілеу;

судың пайдаланылуы мен қорғалуына бақылау жасау».

5. 9 және 10-баптар алынып тасталсын.

6. 12-баптың он екінші азат жолы мынадай редакцияда жазылсын:

«жердің үстіңгі қабаты мен жер астындағы көздерден алынған су ресурстары үшін төлем ставкаларын белгілеу».

7. Мынадай мазмұндағы 14—1 бабымен толықтырылсын:

«14—1 бап. Поселке, ауыл (село) әкімінің құзыреті.

Тиісті елді мекендердің аумағындағы поселке, ауыл (село) әкімінің қарауына мыналар жатады:

суды ортақ пайдаланудың шарттарын белгілеу;

судың пайдаланылуы мен қорғалуына бақылау жасау».

8. 47-баптың 5-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

«5. Су ресурстарын пайдаланғаны үшін ақы өндіріп алудың

тәртібі мен шартын Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейді».

9. 52-баптың 2-тармағындағы «халық депутаттары Кеңестері» деген сөздер «атқарушы органдар» деген сөздермен ауыстырылсын.

10. 54-баптың 2-тармағының үшінші азат жолындағы «халық депутаттарының облыстық Кеңестері» деген сөздер «жергілікті атқарушы органдар» деген сөздермен ауыстырылсын.

11. 55-баптың 2-тармағындағы «халық депутаттары Кеңестері» деген сөздер «атқарушы органдар» деген сөздермен ауыстырылсын.

12. 56-баптың 2-тармағындағы «халық депутаттары Кеңестері» деген сөздер «атқарушы органдар» деген сөздермен ауыстырылсын.

13. 123-бап мынадай редакцияда жазылсын:

«123-бап. Су қатынастарын реттеу саласындағы халықаралық шарттар.

Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шартта, суды пайдалану мен қорғаудың осы Кодексте жазылғандардан өзгеше тәртібі белгіленсе, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады».

Қазақстан Республикасының
Президенті
Н. НАЗАРБАЕВ

Алматы, 1996 жылғы 24 желтоқсан
№ 58—І ҚРЗ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫНЫҢ ҚАУЛЫЛАРЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫНЫҢ

Қ А У Л Ы С Ы

409 «Қазақстан Республикасы жаңа Конституциясының бір жылдығына байланысты рақымшылық жасау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу жөнінде» Қазақстан Республикасының Заңы жөнінде

Қазақстан Республикасының Конституциясы 61-бабының 4-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенаты қаулы етеді:

«Қазақстан Республикасы жаңа Конституциясының бір жылдығына байланысты рақымшылық жасау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу жөнінде» Қазақстан Республикасының Заңы қабылданын.

Қазақстан Республикасы
Парламенті Сенатының
Төрағасы
Ө. БАЙГЕЛДИ

Алматы, Парламент Үйі,
1996 жылғы 27 желтоқсан.
№ 250—ІСП

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫНЫҢ

Қ А У Л Ы С Ы

410 «Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Грузия Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің Грузия Үкіметіне берген мемлекеттік несиелері бойынша Грузия Үкіметінің қарызын қайта құрылымдау туралы келісімді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Заңы жөнінде

Қазақстан Республикасы Конституциясы 61-бабының 4-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенаты қаулы етеді:

1996 жылғы 1 шілдеде Алматыда қол қойылған «Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Грузия Үкіметі арасындағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің Грузия Үкіметіне берген мемлекеттік несиелері бойынша Грузия Үкіметінің қарызын қайта құрылымдау туралы келісімді бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Заңы қабылданын.

Қазақстан Республикасы
Парламенті Сенатының
Төрағасы
Ө. БАЙГЕЛДИ

Алматы, Парламент Үйі,
1996 жылғы 27 желтоқсан.
№252—ІСП

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫНЫҢ

Қ А У Л Ы С Ы

411 «Сауда және соған байланысты мәселелер бойынша, бір жағынан, Еуропалық қоғамдастық, Көмір мен болат жөніндегі еуропалық бірлестік, Атом энергиясы жөніндегі еуропалық қоғамдастық және, екінші жағынан, Қазақстан Республикасы арасындағы Уақытша Шартты бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Заңы жөнінде

Қазақстан Республикасы Конституциясы 61-бабының 4-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Парламентінің Сенаты қаулы етеді:

1995 жылғы 5 желтоқсанда Брюссельде қол қойылған «Сауда және соған байланысты мәселелер бойынша, бір жағынан, Еуропалық қоғамдастық, Көмір мен болат жөніндегі еуропалық бірлестік, Атом энергиясы жөніндегі еуропалық қоғамдастық және, екінші жағынан, Қазақстан Республикасы арасындағы Уақытша Шартты бекіту туралы» Қазақстан Республикасының Заңы қабылдансын.

Қазақстан Республикасы
Парламенті Сенатының
Төрағасы
Ө. БАЙГЕЛДИ

Алматы, Парламент Үйі,
1996 жылғы 27 желтоқсан.
254—ІСП

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТІ СЕНАТЫНЫҢ

Қ А У Л Ы С Ы

412 Қазақстан Республикасы Президентінің «1996 жылға арналған республикалық бюджет туралы» Заң күші бар Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Конституциясы 54-бабының 2) тармақшасына сәйкес Қазақстан Республикасы Парламенті Сенаты қаулы етеді:

1. Экономика, қаржы және бюджет тұрақты комитетінің Сенаттың жалпы отырысында қаралған Қазақстан Республикасы Президентінің «1996 жылға арналған республикалық бюджет туралы» Заң күші бар Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу жөніндегі қорытындысы назарға алынсын.

2. Экономика, қаржы және бюджет тұрақты комитеті Сенат тұрақты комитеттерінің, сондай-ақ осы мәселені талқылау барысында депутаттар айтқан ұсыныстарды ескере отырып, Қазақстан Республикасы Парламентінің бірлескен отырысына Қазақстан Республикасы Президентінің «1996 жылға арналған республикалық бюджет туралы» Заң күші бар Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу жөнінде қосымша баяндама әзірлесін.

3. Экономика, қаржы және бюджет комитетінің төрағасы Д. Х. Сембаевқа Қазақстан Республикасы Парламенті Палаталарының бірлескен отырысында қосымша баяндама жасау тапсырылсын.

Қазақстан Республикасы
Парламенті Сенатының
Төрағасы
Ө. БАЙГЕЛДИ

Алматы, Парламент Үйі,
1996 жылғы 27 желтоқсан.
256—ІСП

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ КЕҢЕСІНІҢ ҚАУЛЫСЫ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ КЕҢЕСІНІҢ
1996 ЖЫЛҒЫ 24 ЖЕЛТОҚСАНДАҒЫ № 9/2 ҚАУЛЫСЫ

413 Қазақстан Республикасы Конституциясының 53-бабының
2-тармақшасына ресми түсіндірме беру туралы

Құрамында Конституциялық Кеңестің Төрағасы Ю. А. Ким және Конституциялық Кеңестің мүшелері Н. И. Ақуев, О. Қ. Ихсанов, В. В. Мамонов, С. Н. Сәбікенов, С. Ф. Темірболатов, В. Д. Шопин, Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің өкілі, Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің орынбасары Р. Қ. Токсейітовтің; Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің өкілі, депутат Н. К. Елекеевтің; экономика ғылымдарының докторы — маман В. Д. Мельниковтың қатысуымен, Қазақстан Республикасы Конституциясының 72-бабы 1-тармағының 4-тармақшасын

және «Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесі туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің конституциялық заң күші бар Жарлығының 17-бабы 3-тармағының 1-тармақшасын басшылыққа ала отырып, Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесі ашық отырыста Қазақстан Республикасының Премьер-министрі Ә. М. Қажығелдиннің Қазақстан Республикасы Конституциясының 53-бабының 2-тармақшасына ресми түсіндірме беру жөніндегі өтінішін қарады.

Баяндамашы — Конституциялық Кеңестің мүшесі Н. И. Акуевтің хабарламасын, өтініш субъектісі мен Парламент Мәжілісі өкілдерінің түсініктемесін, маман В. Д. Мельниковтың қорытынды пікірін тыңдай келіп, қолда бар жадығаттарды оқып-зерттей келіп, Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесі мыналарды

а н ы қ т а д ы:

1996-жылғы қарашаның 26-сында Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесіне Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Ә. М. Қажығелдиннің Қазақстан Республикасы Конституциясының 53-бабының 2-тармақшасына ресми түсіндірме беру жөніндегі өтініші келіп түсті. Өтініште республикалық бюджет және республикалық бюджетті орындау жөніндегі есен бір жылдық мерзім дегенді білдіреді деп түсінуге бола ма деген мәселе қойылады.

Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары — Қаржы министрі А. С. Павловтың өтінішке қоса берілген баяндау хатында «Бюджеттік жүйе туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын талқылау барысында Парламент Мәжілісінің депутаттары Қазақстан Республикасы Конституциясының 53-бабының 2-тармақшасына қатысты мәселе қойылғандығын, онда республикалық бюджетті Парламент бір жылға бекітеді деп белгіленбегенін атап көрсетеді. Заңның аталған жобасының редакциясында республикалық бюджетті ең қысқа кезеңге (жарты жыл, тоқсан, ай) де бекіту ұсынылған. Бұдан басқа, республикалық бюджеттің бір айдағы, тоқсандағы және бір жылдағы орындалуы жайлы есеп, түсіндірме жазбасымен, сондай-ақ оған қоса берілетін барлық құжаттарды Парламент белгілеген мерзімде Қазақстан Республикасының Парламенті мен Есен комитетіне тапсырып отыруы жайлы мәселе қойылуда.

Қазақстан Республикасы Конституциясының 53-бабының 2-тармақшасын талдау кезінде Конституциялық Кеңес мыналарды ескереді:

Конституцияның 53-бабының 2-тармақшасында: Палаталардың бірлескен отырысында Парламент: «Республикалық бюджетті және Үкімет пен Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау

жөніндегі Есеп комитетінің бюджеттің атқарылуы туралы есептерін бекітеді»,— деп жазылған және бюджетті белгілі бір кезеңге бекіту жөніндегі және соған байланысты оның орындалуы туралы есеп берудің мерзімділігі жөнінде нақты атап көрсетілмеген. Бұл мерзімдерді қолданылып жүрген заңдар белгілеген.

Қазақстан Республикасының 1991-жылғы желтоқсанның 17-сіндегі «Қазақстан Республикасының бюджеттік жүйесі туралы» Заңының 3-бабының 11-тармағында «Бюджет бір жылға жасалады. Бюджеттік жыл қаңтардың 1-інен басталып, желтоқсанның 31-інде аякталады»,— деп белгіленген. Сонымен бірге Қазақстан Республикасының аталған заңының 12-бабы 3-тармағында Парламент Үкіметтің баяндамасы, Парламенттің тиісті комитетінің қорытынды пікірі мен қосымша баяндамасы негізінде республикалық бюджеттің орындалуы жөніндегі есепті қарап, бекітеді,— деп көрсетілген.

Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен 1996-жылғы сәуірдің 19-ында бекітілген «Республикалық бюджеттің орындалуын бақылау жөніндегі Есеп комитеті туралы Ереженің» 10-тармағының 2-тармақшасында өз өкілеттіктерін іске асыру үшін Есеп комитетінің Төрағасы мен мүшелері «Қазақстан Республикасының Парламентіне республикалық бюджеттің орындалуы жөніндегі жылдық есепті қабылдауға құқықты. Есеп комитетінің жылдық есебі өзінің мазмұны мен сипаты жөнінен Үкіметтің берген есебі бойынша қорытынды болып табылады».

Жоғарыда баяндалған жайттар негізінде және Қазақстан Республикасы Конституциясының 72-бабы 1-тармағының 4-тармақшасын, «Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесі туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің конституциялық заң күші бар Жарлығының 33, 37, 38-баптарын басшылыққа ала отырып, Қазақстан Республикасы Конституциясының 53-бабының 2-тармақшасына ресми түсіндірме беруге байланысты Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесі

қаулы етеді:

1. Қазақстан Республикасы Конституциясының 53-бабының 2-тармақшасын былай деп түсіну керек: Қазақстан Республикасының бюджеттік жүйесі туралы қолданылып жүрген заңдарға сәйкес Парламент Палаталардың бірлескен отырысында республикалық бюджетті бір жылға және Үкімет пен республикалық бюджеттің орындалуын бақылау жөніндегі Есеп комитетінің республикалық бюджеттің орындалуы туралы жылдық есебін бекітеді.

2. «Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесі туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің конституциялық заң күші бар Жарлығының 38-бабының 1-тармағына сәйкес, бұл Қаулы

кабылданған күннен бастап күшіне енеді, Республиканың барлық аумағында жалпыға бірдей міндетті, үзілді-кесілді және шағымдануға жатпайтын болып табылады.

3. «Қазақстан Республикасының Конституциялық Кеңесі туралы» Қазақстан Республикасы Президентінің конституциялық заң күші бар Жарлығының 41-бабы 1-тармағының 2-тармақшасына сәйкес бұл Қаулы ресми республикалық басылымдарда қазақ және орыс тілдерінде жариялануға жатады.

Қазақстан Республикасы
Конституциялық Кеңесінің
Төрағасы

Ю. КИМ

Алматы қаласы

ВЕДОМОСТИ

ПАРЛАМЕНТА

РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Издается с 20 ноября
1938 года

№ 22 (2239)
27 декабря 1996 года

СОДЕРЖАНИЕ

ЗАКОНЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

406. О культуре.
407. О ратификации Соглашения между Республикой Казахстан, Кыргызской Республикой, Российской Федерацией, Республикой Таджикистан и Китайской Народной Республикой об укреплении доверия в военной области в районе границы.
408. О внесении изменений и дополнений в Водный кодекс Республики Казахстан.

ПОСТАНОВЛЕНИЯ СЕНАТА ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

409. О Законе Республики Казахстан «О внесении изменений в Закон Республики Казахстан «Об амнистии в связи с первой годовщиной новой Конституции Республики Казахстан».
410. О Законе Республики Казахстан «О ратификации Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Грузии о реструктуризации задолженности Правительства Грузии по государственным кредитам, предоставленным Правительству Грузии Правительством Республики Казахстан».
411. О Законе Республики Казахстан «О ратификации Временного Договора по торговле и связанным с ней вопросам между Европейским Сообществом, Европейским объединением по углю и стали, Европейским сообществом по атомной энергии, с одной стороны, и Республикой Казахстан, с другой стороны».
412. О внесении изменений и дополнений в Указ Президента Республики Казахстан, имеющий силу Закона, «О республиканском бюджете на 1996 год».

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ КОНСТИТУЦИОННОГО СОВЕТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

413. Об официальном толковании подпункта 2) статьи 53 Конституции Республики Казахстан.

ЗАКОНЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ЗАКОН

РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

406 О культуре

Настоящий Закон определяет правовые, экономические, социальные и организационные основы государственной политики в области культуры, регулирует общественные отношения в сфере создания, возрождения, сохранения, развития, использования и распространения казахской национальной культуры, культуры других народов Казахстана.

Глава 1.

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Основные понятия

В настоящем Законе используются следующие понятия:

культура — это совокупность материальных и духовных ценностей, создаваемых человечеством и направленных на удовлетворение духовных потребностей и интересов людей;

деятельность в сфере культуры — деятельность по созданию, возрождению, сохранению, распространению культурных ценностей, а также по приобщению к ним граждан;

культурные ценности — нравственные и эстетические идеалы, нормы и образцы поведения, языки, диалекты и говоры, национальные традиции и обычаи, исторические топонимы, фольклор, художественные промыслы и ремесла, произведения культуры и искусства, результаты и методы научных исследований культурной

деятельности, имеющие историко-культурную значимость, здания, сооружения, предметы и технологии, уникальные в историко-культурном отношении территории;

творческая деятельность — это все виды деятельности, которые вносят вклад в возрождение и развитие культуры, включая литературу, искусство, дизайнерскую, архитектурную, исследовательскую и иную творческую деятельность;

творческий работник — физическое лицо, которое создает и (или) интерпретирует культурные ценности;

культурное наследие народов Республики Казахстан — совокупность культурных ценностей, имеющих государственное значение и в силу этого безраздельно принадлежащих Республике Казахстан без права их передачи иным государствам;

государственная политика в сфере культуры — это комплекс мер, принимаемых государственными органами по возрождению, сохранению, развитию и распространению культуры;

продюсер — владелец спектакля, режиссер-постановщик и директор-распорядитель;

порнография — непристойность, крайняя циничность в изображении чего-либо, касающегося пола, половых отношений.

Статья 2. Законодательство Республики Казахстан о культуре

Законодательство Республики Казахстан о культуре основывается на Конституции Республики Казахстан, состоит из настоящего Закона, других законодательных и иных нормативных правовых актов Республики Казахстан.

Статья 3. Принципы государственной политики в области культуры

Государственная политика Республики Казахстан в сфере культуры проводится на основе принципов:

свободы творческой деятельности граждан;

равенства прав и возможностей всех граждан в создании, использовании и распространении культурных ценностей;

охраны исторического и культурного наследия;

развития систем образования и воспитания, способствующих приобщению к ценностям национальной и мировой культуры, эстетическому воспитанию детей, учащейся молодежи во всех учебных, воспитательных организациях, независимо от формы собственности;

исключения монополистических тенденций в сфере культуры;

сочетания бюджетных, коммерческих и благотворительных начал в финансировании культуры;

сочетания государственных и общественных начал организации культурной деятельности;

сочетания профессиональной и непрофессиональной (любительской) творческой деятельности;

развития культурных связей с казахами, проживающими за границей, как одного из факторов сохранения целостности и взаимообогащения казахской национальной культуры.

Государство гарантирует гласность, открытость при разработке основных направлений развития культуры.

Статья 4. Государственно-правовое регулирование в сфере культуры

Республика Казахстан в лице государственных уполномоченных органов:

определяет меры по реализации государственной политики в сфере культуры;

обеспечивает возрождение, сохранение, развитие и распространение казахской национальной культуры;

заботится о сохранении, развитии, распространении других национальных культур;

создает условия для эстетического воспитания, обеспечивает художественное образование и научно-педагогическую деятельность в сфере культуры;

обеспечивает развитие инфраструктуры и укрепление материально-технической базы культуры;

обеспечивает свободный доступ к культурным ценностям;

не допускает мешательства в любой форме в творческую деятельность граждан, не противоречащую нормам Конституции Республики Казахстан;

регулирует и ограничивает монополистическую деятельность в соответствии с законодательством Республики Казахстан;

защищает законные права и интересы творческих работников;

ограничивает деятельность в сфере культуры запрещенным пропаганды и агитации насильственного изменения конституционного строя, нарушения целостности Республики Казахстан, подрыва безопасности государства, войны, социального, расового, национального, религиозного, сословного и родового превосходства, а также культы жестокости, насилия, порнографии;

препятствует незаконному вывозу и передаче права собственности на культурные ценности, принимает меры к их возврату из любого незаконного владения;

создает условия для международного сотрудничества в сфере культуры.

ПРАВА И ОБЯЗАННОСТИ ГРАЖДАН В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Статья 5. Права граждан на творческую деятельность

Граждане имеют право на свободную творческую деятельность путем самостоятельного выбора сферы приложения своих способностей, форм ее реализации и получения профессионального образования.

Право человека заниматься творческой деятельностью может осуществляться как на профессиональной, так и на непрофессиональной (любительской) основе.

Профессиональные и непрофессиональные творческие работники равноправны в области авторского права и смежных прав, права на интеллектуальную собственность, охрану секретов мастерства, свободу распоряжения результатами своего труда, поддержку государства.

Государство защищает граждан от незаконного вмешательства в творческий процесс.

Ограничение прав и свобод граждан в сфере культуры осуществляется в соответствии с Конституцией Республики Казахстан.

Статья 6. Профессиональная творческая деятельность

Профессиональная творческая деятельность граждан осуществляется на коллективной или индивидуальной основе как самостоятельно, так и с привлечением третьих лиц.

Статья 7. Свободная реализация результатов творческой деятельности

Граждане обладают правом свободной реализации результатов творческой деятельности в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Статья 8. Право на приобщение к культурным ценностям

Гражданам обеспечивается право на приобщение к культурным ценностям. Ограничение этого права может определяться только спецификой культурных ценностей и особыми условиями обеспечения их сохранности.

Статья 9. Обязанности граждан в сфере культуры

Граждане обязаны:

соблюдать требования законодательства Республики Казахстан в сфере культуры;

сохранять историческое и культурное наследия, беречь памятники истории и культуры;

уважать язык, культуру, обычаи, традиции казахского народа, других народов Казахстана.

Глава 3.

ПРАВОВОЙ СТАТУС ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ТВОРЧЕСКИХ РАБОТНИКОВ В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Статья 10. Профессиональный творческий работник

Профессиональным творческим работником признается гражданин Республики Казахстан, иностранец либо лицо без гражданства при наличии одного из следующих факторов:

публичного представления своих произведений способами, соответствующими его творческой деятельности, как-то: изданием, чтением, созданием кино-, теле- или видеопроизведения, организацией выставок и другими;

получения вознаграждения за творческий труд в виде выручки от продажи результатов творчества, гонорара, заработной платы, комиссионных и других доходов от творческой деятельности;

учета данной деятельности при налогообложении;

получения профессионального творческого образования в учебном заведении либо у специалиста, имеющего лицензию на обучение;

награждения государственными наградами, присуждения званий, знаков отличия, призов и премий за деятельность в сфере культуры;

членства в профессиональной творческой организации, соответствующей характеру творческой деятельности работника;

профессиональной пропаганды культуры, обучения и воспитания в учебных заведениях, домах и дворцах культуры при наличии лицензии и соответствующей квалификации.

Статья 11. Право профессионального творческого работника

Профессиональный творческий работник пользуется правами в соответствии с законодательством Республики Казахстан, включая: право на защиту творческой свободы;

право на защиту профессиональных секретов;
право на привлечение к своей деятельности третьих лиц в качестве продюсеров;
право на участие в формировании политики в сфере культуры;
право на возмещение убытков, причиненных творческому работнику нарушением его прав и свобод;
право на создание общественных объединений, ассоциаций и союзов по творческим и профессиональным интересам.

Статья 12. Профессиональный творческий коллектив

Для осуществления творческой деятельности в сфере культуры, требующей совместных усилий, на основе добровольности формируется коллектив из профессиональных творческих работников, который может приобретать права юридического лица в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

В правоотношениях, связанных с реализацией права на творческую деятельность, творческий коллектив вправе выступать как единый субъект в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Статья 13. Социальная защита профессиональных творческих работников

Социальная защита и страхование профессиональных творческих работников, деятельность которых связана с вредным производством, повышенным риском, угрозой профессиональных заболеваний и иными факторами, осуществляется в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Глава 4.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Статья 14. Организация деятельности в сфере культуры

Деятельностью в сфере культуры признается создание, пропаганда, распространение, предоставление в пользование и охрана культурных ценностей путем создания и обеспечения функционирования филармоний, оркестров, театров, студий, школ, мастерских, исполнительских коллективов, музеев, кинотеатров, видео-салонов, библиотек, художественных салонов и галерей, культурно-просветительских организаций, исследовательских и реставрационных центров, культурно-исторических центров, культурно-исторических заповедников, зон и других организаций культуры.

Деятельность в сфере культуры осуществляется в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Статья 15. Субъекты культурной деятельности

Деятельность в сфере культуры может осуществляться гражданами Республики Казахстан, иностранцами, лицами без гражданства, общественными объединениями, творческими коллективами и другими организациями, независимо от формы собственности.

Статья 16. Создание, регистрация и функционирование организаций культуры

Создание, регистрация, реорганизация и ликвидация организаций культуры производятся в порядке, установленном в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Организация культуры приступает к осуществлению своей деятельности после государственной регистрации.

Отношения между учредителями и организациями культуры определяются уставом и иными учредительными документами.

Организация культуры вправе заниматься любым видом деятельности в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Обязательное социальное страхование работников организаций культуры производится в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Отказ в регистрации организации культуры возможен лишь в случаях, предусмотренных законодательством Республики Казахстан.

Статья 17. Непрофессиональные творческие (любительские) объединения

Непрофессиональные творческие (любительские) объединения и коллективы создаются по инициативе граждан, общественных объединений, организаций культуры, местных представительных и исполнительных органов, регистрируются в качестве юридического лица и функционируют в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Статья 18. Театры

Театры обладают всеми правами, обеспечивающими реальную свободу творческой деятельности, пользуются независимостью в выборе художественных направлений, репертуара и принятии решений о публичном исполнении спектакля, в создании и популяризации сценических произведений, а также осуществляют действия,

необходимые для эффективного творческого и производственного развития, не противоречащие законодательству Республики Казахстан.

Статья 19. Концертные организации

Концертные организации составляют единую систему, координирующим центром которой является уполномоченный государственный орган Республики Казахстан.

Концертные организации призваны популяризировать произведения искусства и культуры, а также творчество исполнительских коллективов и отдельных исполнителей. Концертные организации самостоятельны в проведении творческих программ и выборе репертуара.

Статья 20. Гастрольная деятельность творческих коллективов и исполнителей

Творческие коллективы и исполнители имеют право проводить на территории Республики Казахстан гастрольные выступления по прямым связям на основе договоров.

Зарубежные гастрольные выступления проводятся творческими коллективами и отдельными исполнителями на основе договоров, обеспечивающих соблюдение прав авторов и обладателей смежных прав. Творческий коллектив или исполнитель несет полную ответственность за выполнение условий договоров.

Статья 21. Культурно-досуговые организации

Культурно-досуговые организации — это центры повседневного неформального общения (клубы, парки культуры и отдыха, дома и дворцы культуры и др.), развития личности, самостоятельного народного творчества.

Статья 22. Творческие заказы

Органы, организации культуры и искусства, творческие работники принимают социальные заказы на создание произведений искусства, концертных программ, оказание услуг в сфере культуры от организаций, общественных объединений, коммерческих структур, отдельных граждан. Взаимоотношения каждой из сторон регулируются условиями заключаемых между ними договоров. Договоры могут заключаться творческими коллективами и отдельными исполнителями в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Статья 23. Библиотечное дело

Библиотечное дело как отрасль культуры является основой информационной, образовательной и культурно-просветительской деятельности.

Библиотеки могут быть созданы центральными, местными исполнительными органами, юридическими и физическими лицами.

Библиотеки имеют преимущественное право на приобретение печатной продукции и первоочередное приобретение фондов ликвидированных библиотек. Республиканские, областные библиотеки обеспечиваются обязательными экземплярами печатной продукции за счет издателей.

Центральные и местные исполнительные органы и другие учредители библиотек обеспечивают комплектование и условия для хранения фондов библиотек.

При утрате или умышленной порче библиотечного фонда и невозможности равноценной замены пользователем возвращается рыночная стоимость в десятикратном размере.

Статья 24. Музеи

В Республике Казахстан действуют музеи различного профиля и форм собственности. Музеи призваны обеспечивать изучение, учет, хранение и популяризацию памятников материальной и духовной культуры.

Запрещается передача музейных экспонатов из государственных музеев в частную собственность. Государственные музеи пользуются приоритетным правом приобретения предметов и объектов, представляющих историческую, научную и культурную ценность. Все музеи открыты для публичных посещений, научной работы, в том числе на бесплатной основе, в порядке, установленном руководством (учредителем) музея, согласованном с соответствующим органом культуры.

Статья 25. Присвоение статуса «Национальный» организациям культуры

Организациям культуры, отдельным коллективам, деятельность которых имеет особую государственную и общественную значимость, Президентом Республики Казахстан по представлению Правительства Республики Казахстан присваивается статус «Национальный».

Порядок присвоения статуса «Национальный» и его отмены определяется соответствующим положением, утверждаемым Президентом Республики Казахстан.

КУЛЬТУРНЫЕ ЦЕННОСТИ И НАЦИОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЕ ДОСТОЯНИЕ

Статья 26. Культурные ценности

Культурными ценностями, независимо от формы собственности, являются объекты, имеющие художественное, историческое, археологическое и этнографическое значение.

К культурным ценностям среди прочих относятся:

археологические материалы;

редкие коллекции и старинные предметы, произведения искусства, включая полотна, картины, рисунки, гравюры, литографии, эстампы, скульптурные произведения, произведения декоративно-прикладного искусства и народных промыслов;

дизайнерские разработки и архитектурные проекты;

редкие рукописи, автографы, документы, собрания писем, книги, печатные издания и их коллекции;

архитектурные памятники, мемориальные погребения, а также парковые и природно-ландшафтные объекты, связанные с жизнью деятелей культуры либо с крупными историческими событиями и выдающимися личностями;

почтовые марки отдельно или в коллекциях, иные филателистические материалы;

монеты, медали, печати и другие коллекционные материалы;

уникальные музыкальные инструменты;

архивы, архивные фонды и коллекции, включая фоно-, фото-, видео-, киноархивы, а также научно-техническую документацию;

этнологические и антропологические материалы;

редкие коллекции и образцы флоры и фауны, минералогии, анатомии и предметы, представляющие интерес для палеонтологии;

объекты, связанные с историческими событиями в жизни народов Республики Казахстан, развитием общества и государства, историей науки и техники, а также с жизнью выдающихся деятелей науки, государства, культуры и искусства.

Статья 27. Ввоз и вывоз культурных ценностей

Ввоз и вывоз культурных ценностей совершаются юридическими и физическими лицами под государственным контролем с указанием происхождения, поставщика, стоимости и описания культурных ценностей.

Разрешения на ввоз и вывоз культурных ценностей выдаются государственным уполномоченным органом Республики Казахстан

в порядке, установленном Правительством Республики Казахстан.

Режим ввоза и вывоза культурных ценностей распространяется также на объекты, созданные или найденные на территории Республики Казахстан иностранцами и лицами без гражданства.

Культурные ценности, вывезенные за пределы Республики Казахстан без специального на то разрешения, подлежат обязательному возвращению, независимо от времени, обстоятельств и места вывоза.

Статья 28. Государственный реестр объектов национально-культурного достояния

С целью сохранения культурного наследия объекты, указанные в статье 26 настоящего Закона, имеющие особую ценность, вносятся в Государственный реестр с приданием им статуса национально-культурного достояния.

Государственный реестр ведется государственным уполномоченным органом Республики Казахстан, которому исполнительные и представительные органы обязаны представлять сведения об объектах, подлежащих занесению в Государственный реестр. По мере выявления новых объектов представляется новая информация.

Государственный уполномоченный орган контролирует и обеспечивает сохранность объектов национально-культурного достояния (совместно с местными исполнительными органами, собственниками или пользователями), реализацию права публичного доступа к ним граждан, независимо от форм собственности, с гарантией неразглашения сведений о собственнике (по его требованию).

Ходатайства граждан и организаций о включении объектов в Государственный реестр являются обязательными для рассмотрения государственным уполномоченным органом Республики Казахстан. Подача указанных ходатайств является основанием для временного придания таким объектам особого режима пользования до решения вопроса по существу, но не более чем на два месяца.

Статья 29. Особый режим объектов национально-культурного достояния

Объекты, внесенные в Государственный реестр, изымаются из гражданского оборота и не могут быть уничтожены, перемещены, изменены, воспроизведены или реставрированы без специального разрешения, не могут также быть разрознены коллекции или собрания предметов, в комплексе представляющие особый художественный или исторический интерес.

Не допускается использование объектов национально-культурного достояния каким-либо образом, не совместным с их истори-

ческим, художественным и религиозным назначением. Предметы, принадлежащие религиозно-культурным организациям и являющиеся культурными ценностями, могут использоваться с учетом их культурного назначения.

Особый режим национально-культурного достояния не распространяется на произведения в период жизни его автора (авторов) и в течение пятидесяти лет после его (их) смерти.

Преимущественное право использования архитектурных памятников принадлежит учреждениям культуры.

Обязанности по надлежащему поддержанию состояния и сохранения объектов национально-культурного достояния возлагаются на их собственников или пользователей. Несоблюдение указанной обязанности влечет изъятие предоставленного права в судебном порядке на возмездной основе. При отсутствии у собственников или пользователей материальных или иных возможностей на содержание объекта национально-культурного достояния расходы принимает на себя государство.

Реализация прав собственника национально-культурного достояния осуществляется под контролем и в порядке, установленном законом, с приоритетным правом приобретения государством объектов национально-культурного достояния Республики Казахстан в случае их продажи.

Статья 30. Использование объектов национально-культурного достояния за пределами страны

Вывоз объектов национально-культурного достояния за пределы республики запрещен, за исключением случаев временной экспозиции, гастрольной деятельности, реставрационных работ, презентаций, проведения международных культурных акций.

Срок нахождения объектов национально-культурного достояния за пределами страны не может превышать шести месяцев в году.

Глава 6.

МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Статья 31. Международное сотрудничество в сфере культуры

Республика Казахстан содействует развитию международного сотрудничества в сфере культуры, включая обмен профессиональными и непрофессиональными творческими коллективами, специа-

листами и студентами, культурными ценностями и результатами деятельности в сфере культуры, а также опытом организационной деятельности в различных сферах культуры.

Порядок обмена регулируется международными соглашениями и действующим законодательством.

Статья 32. Участие в международных организациях в сфере культуры

На территории Республики Казахстан могут создаваться структурные подразделения (филиалы и представительства) международных и иностранных некоммерческих неправительственных культурных объединений.

Организации культуры в соответствии с законодательством Республики Казахстан и в порядке, определяемом его учредительными документами, имеют право вступать в названные объединения, а также право распоряжения благотворительными целевыми поступлениями.

Глава 7.

ФИНАНСИРОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Статья 33. Источники финансирования

Основой государственных гарантий сохранения и развития культуры в Республике Казахстан является государственное финансирование.

Финансирование сферы культуры осуществляется за счет бюджетных и внебюджетных средств, а также средств, полученных в результате собственной деятельности организаций культуры, других источников.

Статья 34. Средства, привлекаемые дополнительно на развитие культуры

Для финансирования культуры дополнительно привлекаются благотворительные средства, полученные от юридических и физических лиц, иные средства в соответствии с действующим законодательством.

В целях привлечения средств для развития культуры могут создаваться фонды развития культуры, осуществляющие свою дея-

тельность в соответствии с действующим законодательством Республики Казахстан.

Порядок формирования и расходования средств (в том числе валютных) фондов развития культуры определяется Правительством.

Статья 35. Расходование средств на сферу культуры

Средства, направленные на финансирование в сфере культуры, используются только по целевому назначению:

финансирование основной деятельности организаций культуры;
финансирование государственных программ в сфере культуры;
приобретение культурных ценностей;

проведение международных и национальных мероприятий в сфере культуры.

Глава 8.

ЗАЩИТА ПРАВ В СФЕРЕ КУЛЬТУРЫ

Статья 36. Льготный доступ к культурным ценностям

Организации культуры, деятельность которых связана с национально-культурным достоянием, обязаны еженедельно устанавливать дни для бесплатного посещения детей дошкольного возраста, учащихся, пенсионеров и инвалидов.

Статья 37. Защита права народов Республики Казахстан на культурную самобытность

Право представителей народов Республики Казахстан на охрану и развитие национальной, религиозной и культурной самобытности, включая свободу участия в национально-культурных движениях, создание организаций культуры, воспитание детей, юношества в традициях своего народа, участие в расширении культурных связей с соотечественниками за рубежом, защищается законодательством Республики Казахстан.

Национальные организации культуры создаются и действуют в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Статья 38. Приватизация в сфере культуры

Объекты национально-культурного достояния, внесенные в Государственный реестр, приватизации не подлежат.

Приватизация других объектов в сфере культуры допускается в порядке, устанавливаемом законодательством Республики Казахстан, при условии:

- сохранения культурной деятельности в качестве основного приоритета;
- обеспечения профильных услуг;
- организации обслуживания льготных категорий населения;
- сохранения сложившегося числа рабочих мест и социальных гарантий работникам.

Статья 39. Ответственность за нарушение законодательства в сфере культуры

Ответственность за нарушение законодательства в сфере культуры несут физические и юридические лица в порядке, установленном в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

Президент
Республики Казахстан
Н. НАЗАРБАЕВ

Алматы. 24 декабря 1996 г.
№ 56—1 ЗРК

ЗАКОН

РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

407 О ратификации Соглашения между Республикой Казахстан, Кыргызской Республикой, Российской Федерацией, Республикой Таджикистан и Китайской Народной Республикой об укреплении доверия в военной области в районе границы

Ратифицировать Соглашение между Республикой Казахстан, Кыргызской Республикой, Российской Федерацией, Республикой Таджикистан и Китайской Народной Республикой об укреплении доверия в военной области в районе границы, подписанное в Шанхае 26 апреля 1996 года.

Президент
Республики Казахстан
Н. НАЗАРБАЕВ

Алматы. 24 декабря 1996 г.
№ 57—1 ЗРК

ЗАКОН

РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

408 О внесении изменений и дополнений в Водный кодекс Республики Казахстан

Внести в Водный кодекс Республики Казахстан, принятый Верховным Советом Республики Казахстан 31 марта 1993 г. (Ведомости Верховного Совета Республики Казахстан, 1993 г., № 7, ст. 149), следующие изменения и дополнения:

1. В статье 4:

в пункте 1 слово «исключительной» исключить;

пункт 3 исключить;

пункты 4 и 5 считать соответственно пунктами 3 и 4.

2. Название главы II изложить в следующей редакции:

«Глава II. Компетенция государственных органов Республики Казахстан в области регулирования водных отношений».

3. В статье 7:

название изложить в следующей редакции:

«Статья 7. Компетенция Парламента Республики Казахстан»;

в абзаце первом слова «Верховного Совета» заменить словом «Парламента»;

абзацы второй, третий и пятый исключить.

4. Статью 8 изложить в следующей редакции:

«Статья 8. Компетенция местных представительных органов — маслихатов».

Ведению местных представительных органов — маслихатов в пределах соответствующих административно-территориальных единиц подлежат:

установление условий общего водопользования;

контроль за использованием и охраной вод».

5. Статьи 9 и 10 исключить.

6. Абзац двенадцатый статьи 12 изложить в следующей редакции:

«установление ставок платы за водные ресурсы, забираемые из поверхностных и подземных источников».

7. Дополнить статью 14-1 следующего содержания:

«Статья 14-1. Компетенция акима поселка аула (села).

Ведению акима поселка, аула (села) на территории соответствующего населенного пункта подлежат:

установление условий общего водопользования;

контроль за использованием и охраной вод».

8. Пункт 5 статьи 47 изложить в следующей редакции:

«5. Порядок и условия взимания платы за пользование водными ресурсами определяются Правительством Республики Казахстан».

9. В пункте 2 статьи 52 слова «Советами народных депутатов» заменить словами «исполнительными органами».

10. В абзаце третьем пункта 2 статьи 54 слова «областными Советами народных депутатов» заменить словами «местными исполнительными органами».

11. В пункте 2 статьи 55 слова «Советы народных депутатов» заменить словами «исполнительные органы».

12. В пункте 2 статьи 56 слова «Советами народных депутатов» заменить словами «исполнительными органами».

13. Статью 123 изложить в следующей редакции:

«Статья 123. Международные договоры в области регулирования водных отношений.

Если международным договором, ратифицированным Республикой Казахстан, установлены иные правила использования и охраны вод, чем те, которые содержатся в настоящем Кодексе, то применяются правила международного договора».

Президент
Республики Казахстан
Н. НАЗАРБАЕВ

Алматы. 24 декабря 1996 г.
№ 58—1 ЗРК

ПОСТАНОВЛЕНИЯ СЕНАТА ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ПО С Т А Н О В Л Е Н И Е

СЕНАТА ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

409 О Законе Республики Казахстан «О внесении изменений в Закон Республики Казахстан «Об амнистии в связи с первой годовщиной новой Конституции Республики Казахстан»

В соответствии с пунктом 4 статьи 61 Конституции Республики Казахстан Сенат Парламента Республики Казахстан постановляет:
Принять Закон Республики Казахстан «О внесении изменений

в Закон Республики Казахстан «Об амнистии в связи с первой годовщиной новой Конституции Республики Казахстан».

Председатель Сената Парламента
Республики Казахстан
О. БАЙГЕЛДИ

Алматы, Дом Парламента,
27 декабря 1996 г.
№ 250—1 СП

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

СЕНАТА ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

410 О Законе Республики Казахстан «О ратификации Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Грузии о реструктуризации задолженности Правительства Грузии по государственному кредиту, предоставленному Правительству Грузии Правительством Республики Казахстан»

В соответствии с пунктом 4 статьи 61 Конституции Республики Казахстан Сенат Парламента Республики Казахстан постановляет:

Принять Закон Республики Казахстан «О ратификации Соглашения между Правительством Республики Казахстан и Правительством Грузии о реструктуризации задолженности Правительства Грузии по государственному кредиту, предоставленному Правительству Грузии Правительством Республики Казахстан», подписанного в Алматы 1 июля 1996 года.

Председатель Сената Парламента
Республики Казахстан
О. БАЙГЕЛДИ

Алматы, Дом Парламента,
27 декабря 1996 г.
№ 252—1 СП

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

СЕНАТА ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

411 О Законе Республики Казахстан «О ратификации Временного Договора по торговле и связанным с ней вопросам между Европейским Сообществом, Европейским объединением по углю и стали, Европейским сообществом по атомной энергии, с одной стороны, и Республикой Казахстан, с другой стороны»

В соответствии с пунктом 4 статьи 61 Конституции Республики Казахстан Сенат Парламента Республики Казахстан **постановляет:**

Принять Закон Республики Казахстан «О ратификации Временного Договора по торговле и связанным с ней вопросам между Европейским Сообществом, Европейским объединением по углю и стали, Европейским сообществом по атомной энергии, с одной стороны, и Республикой Казахстан, с другой стороны», подписанного 5 декабря 1995 года в Брюсселе.

Председатель Сената Парламента
Республики Казахстан
О. БАЙГЕЛДИ

Алматы, Дом Парламента,
27 декабря 1996 г.
№ 254--1 СП

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

СЕНАТА ПАРЛАМЕНТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

412 О внесении изменений и дополнений в Указ Президента Республики Казахстан, имеющий силу Закона, «О республиканском бюджете на 1996 год»

В соответствии с подпунктом 2) статьи 54 Конституции Республики Казахстан Сенат Парламента Республики Казахстан **постановляет:**

1. Принять к сведению рассмотренное на пленарном заседании Сената заключение Постоянного комитета по экономике, финансам и бюджету по внесению изменений и дополнений в Указ Президен-

представления отчетов о его исполнении. Эти сроки установлены действующим законодательством.

Закон Республики Казахстан от 17 декабря 1991 года «О бюджетной системе Республики Казахстан» пунктом 11 статьи 3 устанавливает, что «Бюджет составляется на один год. Бюджетный год начинается с 1 января и заканчивается 31 декабря». Одновременно пункт 3 статьи 12 указанного закона Республики Казахстан определяет, что Парламент на основе доклада Правительства, заключения и содоклада соответствующего комитета Парламента рассматривает и утверждает отчет об исполнении республиканского бюджета.

Подпункт 2) пункта 10 «Положения о Счетном комитете по контролю за исполнением республиканского бюджета», утвержденного Указом Президента Республики Казахстан от 19 апреля 1996 года, определяет, что для реализации своих полномочий Председатель и члены Счетного комитета вправе принимать «годовой отчет Парламенту Республики Казахстан об исполнении республиканского бюджета. Годовой отчет Счетного комитета по своему содержанию и характеру является заключением по отчету Правительства».

На основании изложенного и руководствуясь подпунктом 4) пункта 1 статьи 72 Конституции Республики Казахстан, статьями 33, 37, 38 Указа Президента Республики Казахстан, имеющего силу конституционного закона, «О Конституционном Совете Республики Казахстан», Конституционный Совет Республики Казахстан в связи с толкованием подпункта 2) статьи 53 Конституции Республики Казахстан

п о с т а н о в л я е т :

1. Подпункт 2) статьи 53 Конституции Республики Казахстан следует понимать так, что Парламент на совместном заседании Палат в соответствии с действующим законодательством о бюджетной системе Республики Казахстан утверждает республиканский бюджет сроком на один год и годовые отчеты Правительства и Счетного комитета по контролю за исполнением республиканского бюджета о его исполнении.

2. Согласно пункту 1 статьи 38 Указа Президента Республики Казахстан, имеющего силу конституционного закона, «О Конституционном Совете Республики Казахстан», настоящее Постановление вступает в силу со дня его принятия, является общеобязательным на всей территории Республики, окончательным и не подлежащим обжалованию.

3. В соответствии с подпунктом 2) пункта 1 статьи 41 Указа Президента Республики Казахстан, имеющего силу конституцион-

ного закона, «О Конституционном Совете Республики Казахстан», настоящее Постановление подлежит опубликованию на казахском и русском языках в официальных республиканских печатных изданиях.

Председатель Конституционного Совета
Республики Казахстан

Ю. Ким

Город Алматы

Издание Парламента Республики Казахстан

на казахском и русском языках

Редакционно-издательский отдел Сената Парламента Республики Казахстан

Алматы, телефоны: 62-68-34.

**Сдано в набор 22.01.97. Подписано в печать 26.03.97.
Объем 3,5 п. л. Формат 60×84¹/₁₆. Тираж 820. Заказ 95.**

**Типография Парламента Республики Казахстан,
480016, г. Алматы, ул. Д. Кунаева, 15/1.**

Индекс 75633